

ANTI
CORRUPTION
FUND

ГОДИШЕН ДОКЛАД

2021

БОЙКО СТАНКУШЕВ

Директор на АКФ

ОБРЪЩЕНИЕ

Ние, гражданите на съвременна България, живеем в същото време, както и другите нации, но в голяма степен се отличаваме с болката, която е част от начина, по който се възприемаме. Според редица класации сме най-нещастният народ измежду всички членове на Европейския съюз (ЕС). А сме и най-бедни. Почти два милиона българи са в чужбина в търсене на по-добър живот. Както знаем, най-точно за социологическите нагласи говорят именно граничните пунктове. Останалите, които сме тук и мечтаем да сме свободни граждани, се питаме:

“Кой е пътят към щастието?”

Ние, екипът на фондация “Антикорупционен фонд” (АКФ), в качеството си на хора и на експерти, от години полагаме усилия именно в тази насока. Фокусираме се върху борбата с корупцията най-вече по високите етажи

на властта. Корупцията е причината престъпници да забогатяват все повече за сметка на мнозинството. Корупцията храни тези, които манипулират общественото мнение, подправят изборни резултати, смазват медиите и си купуват правораздавателни органи. Заради корупцията красивите и емоционално заредени думи в Конституцията, в моралните норми, във всички писания за демокрация, загубиха смисъла си.

Защото не може да има половинчата демокрация, също както не може да има половинчата истина или половинчатото престъпление.

Може би звучи песимистично, но горчивият ни опит от усилията да разобличим огромните по размер злоупотреби с обществени средства доказва точно това.

Разследванията на АКФ показват, че в нашата страна огромните напругвания на блага са почти винаги в резултат на престъпни схеми. Още по-страшното е, че в тези схеми участват политици и магистрати. Всъщност те са симбиотично свързани с подобни схеми. Достигнахме го момент, в който различни яки мъже и хора с криминално минало са интегрирани в охранителните звена и пропагандната машина на същите тези политици и магистрати. Да не говорим, че този криминален контингент е и в основата на крупни схеми за манипулиране и купуване на гласове по време на изборите.

Трудно е да се намери друга държава в ЕС, в която престъпният свят и ръководните звена на институциите са едно и също нещо. Още повече, че тези хора безцеремонно парадират с огромните си материални придобивки, но за да продължат да са недосегаеми претендират пред нашите западни

партньори, че са демократи. За съжаление, в тези си опити всички те, министър-председатели, министри, магистрати, народни представители, се увенчават с успех!

И ето ни тук, сега, в една ограбена и разрушена държава, която хората трудно ще успеят да си вземат обратно и в която мрачният триумф на подземния свят още веднъж заплашва да обезмисли принципа за върховенство на закона.

Великият Конфуций го е казал още преди 25 века:

“В държава, управлявана разумно, бедността и отчаянието са срамни. В държава управлявана без разум, срамни са богатството и почестите”.

Въпреки всичко, дори и в тази ситуация, бих искал да ви кажа, **че си струва да се върви по пътя към щастието.**

КОИ СМЕ НИЕ?

Фондация “Антикорупционен фонд” защитава интересите на българските граждани чрез разследвания и превантивни действия срещу корупцията на всички нива в България.

Стремим се да окуражаваме държавните институции да се борят ефективно с корупцията. Начинът, по който действаме, е да провеждаме собствени разследвания по сигнали за корупция и конфликти на интереси и да изискваме от държавните органи да реагират. Получаваме сигнали за нарушения от граждани и активисти и се самосезираме в следствие на информация, получена от утвърдени регионални и национални медии. Позоваваме се на Закона за достъп до обществена информация, за да изискваме налични документи от всички релевантни институции. Разглеждаме всички случаи и разследваме тези, които покриват нашите критерии. Подлагаме получените документи на детайлни проучвания и правни анализи. Ако намерим доказателства за закононарушения, или при наличието на сериозни съмнения за нарушения, сезираме всички публични институции, които имат отношение към разследването на посочените от нас нарушения.

АКФ използва възможностите на социалните медии както и аудиовизуални средства, за да комуникира с гражданите и да ги ангажира да докладват нарушения и да спомагат борбата с корупцията.

Важна част от работата ни са и усилията да създадем общност от независими журналисти и граждански активисти, които си сътрудничат с цел противодействие на корупцията.

Фондацията не развива стопанска дейност. Разчитаме на донорски организации и дарения от граждани, за да финансираме дейността си.

През 2021 АКФ работи по проекти, финансирани от Фондация “Америка за България” и Фонд Активни граждани България на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП) 2014–2021 г. Партнираме си и с Фондация “Конрад Аденауер” и Посолството на Кралство Нидерландия в България.

В следващите редове представяме обобщения на най-важните разследвания на АКФ през 2021 и реакциите на публичните институции.

РАЗСЛЕДОВАНИЯ НА АКФ

ПРЕЗ 2021

СПИСЪК ЗА БЪРЗ КОНТРОЛ

ЛОБИСТКИ СХЕМИ В СПЕЦИАЛИЗИРАНОТО ПРАВОСЪДИЕ

Как се променя ефективна присъда за лишаване от свобода в домашен арест? Кои са 'професионалистите', способни да въздействат на съдиите от Специализирания наказателен съд? Каква е цената и колко време е нужно, за да се получи 'услугата'?

Разследването 'Списък за бърз контрол: Историята на Веселин Денков и специализираното правосъдие' ясно показва лобистки схеми в специализираното правосъдие. Разследването се базира на разкази на очевидци и записи от тайни разговори с посредници с връзки в специализираното правосъдие.

Случаят касае Веселин Денков, соб-

ственик на популярни софийски ресторанти, който през 2020г. е задържан по подозрения за участие в организирана престъпна група с предмет лихварство. Посредници, които претендират, че могат да влияят на съдиите от специализирания съд, се свързват с Ивайла Бакалова, партньорката на Денков, и предлагат професионалните си услуги — първо, за да променят мярката за задържане на Денков, а по-късно, за да доведат случая до съдебно решение в негова полза.

ГОВОРИМ СИ С ГОСПОД

Първите две части на разследването съдържат записи от разговори с двама 'консултанти', в които се обсъжда сумата от 100 000 евро, срещу която мярката за неотклонение на Денков да бъде заменена с по-лека.

Емил Пусков

Едно от записаните лица е адвокат Емил Пусков, бивш служител на ГДБОП и ДАНС. Той живее в декларирано съжителство със съдия Маргарита Немска от Административен съд - София град, която е бивш заместник главен прокурор в София. Мартин Божанов 'Нотариуса', който се представя като консултант, е 'колегата' на Пусков от записа. В медийни публикации името на Божанов се свързва със съмнителни имотни сделки. В записите двамата консултанти обсъждат евентуалната сума от 100 000 евро, за да се замени присъдата на Денков с по-лека.

Мартин Божанов

Според Андрей Янкулов, бивш прокурор и старши правен експерт в АКФ: *"В записите от филма има материал за задълбочено разследване относно корупционно влияние и практики сред магистратите"*.

През юни 2021г., седмица след като АКФ изпрати журналистически запитвания към някои от участниците в разследването, Веселин Денков беше пуснат под домашен арест.

ЧАСТИЧНО ЗАКОННО

Третата част на разследването съдържа тайни записи с Яне Янев, някога съветник на бившия премиер, в които Янев разказва за срещи, които е провеждал със Сотир Цацаров, бивш главен прокурор и бивш председател на КПКОНПИ, относно случая на Денков. Освен с Цацаров, Янев е говорил поне с още двама съдии от Специализирания наказателен съд.

Яне Янев

Според Янев в ДАНС се водели две разследвания срещу Денков, в които са използвани специални разузнавателни средства, а арестите са били съгласувани лично с Бойко Борисов.

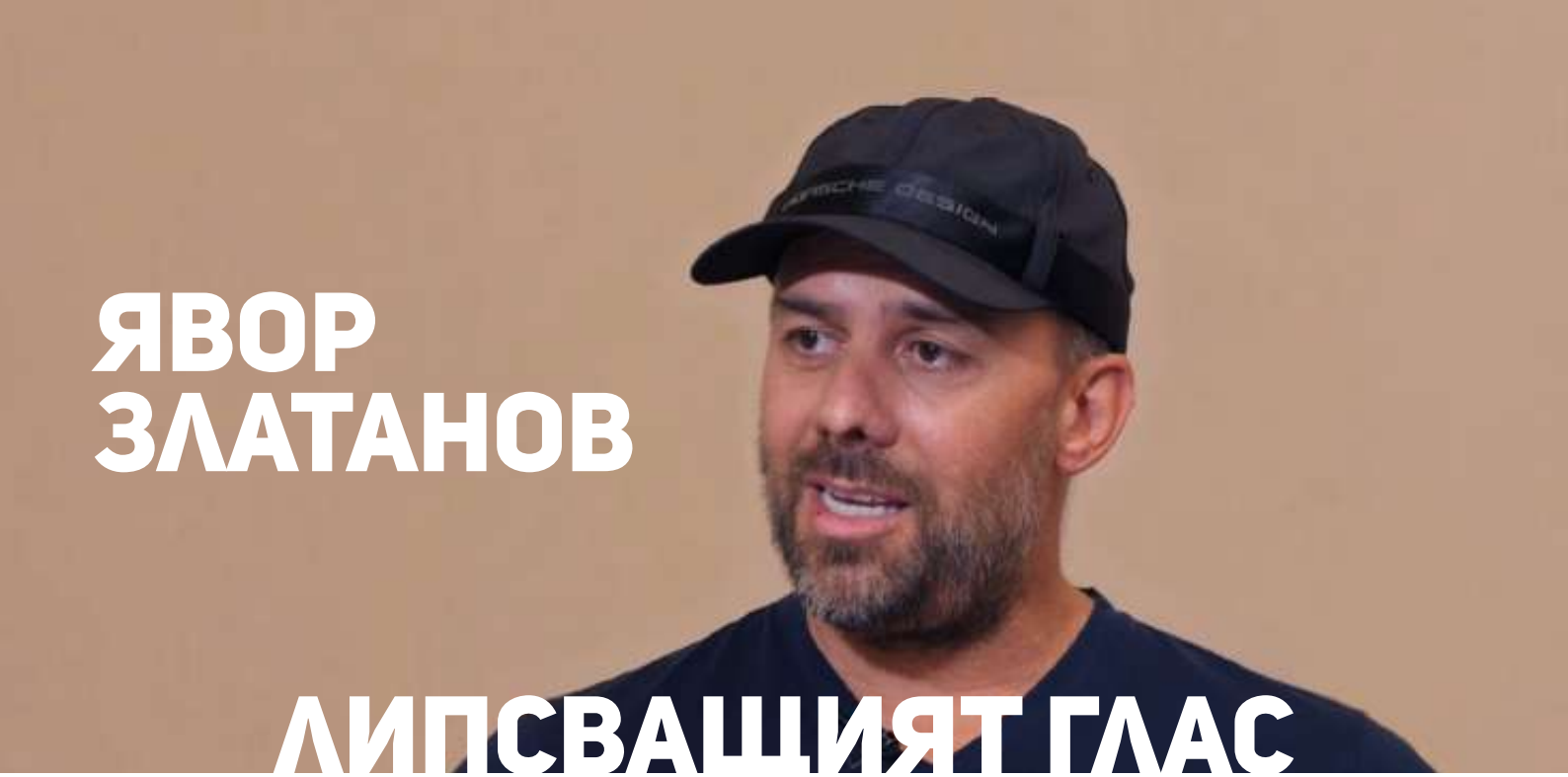
Записите повдигат редица въпроси:

- за намеса на представител на изпълнителната власт (бившия министър-председател Бойко Борисов) в работата на съда и на КПКОНПИ.
- за лъжесвидетелстване от страна на защитени свидетели в производството срещу Веселин Денков.
- за намеса от страна на главния прокурор Иван Гешев в работата на специализираните съдилища.
- за намеса от страна на административния директор на Апелативния специализиран наказателен съд в работата на съдиите по определени дела.
- за редица нарушения на етичните норми.

Вторият епизод на разследването на АКФ съдържа доказателства за съмнителни практики в работата на прокуратурата и за възможности за евентуален политически натиск. Загатва се и за наличието на по-голям проблем, свързан с разделението на властите в страната — изпълнителната и съдебната власт.

“Разследването показва механизмите за лобиране в специализираното правосъдие в България и свидетелства за неправомерно влияние във връзка с ключови назначения в съдебната власт. Повдига се и въпросът дали в България има реално разделение на властите и независимост на съда, или всичко е само на хартия.”

- сподели авторът на разследването Николай Стайков.

A portrait of Yavor Zlatanov, a man with a beard and a black cap, looking slightly to the right.

ЯВОР ЗЛАТАНОВ

ЛИПСВАЩИЯТ ГЛАС В РАЗСЛЕДВАНЕТО “ОСЕМТЕ ДЖУДЖЕТА”

През 2020 АКФ публикува разследването “Осемте джуджета”, в което показва доказателства за намеса на правоприлагащите органи в опит за отнемане на частно дружество. Показахме и доказателства за неправомерно присвояване на конфискувани ценни вещи от страна на специализираната прокуратура.

A red-tinted photograph of a building facade with large windows and a sign.

Осемте джуджета

Година по-късно едно от главните действащи лица в разследването, бизнесменът Явор Златанов, реши да говори за първи път пред камера и се съгласи да бъде интервюиран от Николай Стайков и Андрей Янкулов от АКФ.

Златанов, който беше липсващият глас в историята, разказа за бруталния си сблъсък със системата на специализираното правосъдие, в резултат на който е получил сериозно заболяване и увреждания. Той говори в детайли за изнудването, на което е бил подложен, за да прехвърли дяловете си в семейния бизнес на съпругата на бившия магистрат Петьо Петров, известен като Петьо Еврото. Това е било условието, за да бъде освободен от ареста от Специализирания съд. Златанов разказва и за отнети му лични вещи (злато и пари) на стойност повече от **2,5 млн. евро**.

Важен детайл в думите му касае Димитър Франтишек Петров, прокурор от Специализираната прокуратура, който е давал напътствия по време на болничния престой на Златанов през 2020г.. Тогава Явор Златанов е приет по спешност в болница. Там на място той подписва документите по прехвърлянето на дяловете си в компанията. Споменава се и ролята на адвокати, нотариуси и на бившия главен прокурор Сотир Цацаров, който изглежда също е намесен в историята.

След публикуването на първата част на разследването през юли 2020г. Софийска градска прокуратура започва едва предварителна проверка, за да реши дали да иницира истинско разследване. Досега разследването не изглежда да е приключило, въпреки че вече са изтекли всички срокове, упоменати от закона.

Димитър Франтишек, един от прокурорите споменати в разследването, беше командирован в Специализираната касационна прокуратура през март 2021г. Проверка на Министерството на вътрешните работи и досега не дава информация за причините, поради които пред ресторантът "Осемте Джуджета" на ул. Шандор Петьофи (ресторантът в момента носи друго име), в който Петьо Петров "Еврото" в продължение на две години организира срещите си, е имало полицейска охрана.

ВОЙНА НА ТРУПОВЕ 2021: ОЩЕ ПОВЕЧЕ МИЛИОНИ ЗА МОБИЛНИ ИНСИНЕРАТОРИ БЕЗ КАПАЦИТЕТ

От август 2019г. насам, заедно с журналистката Генка Шикерова разследваме нередности в договори между Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) и оператори на мобилни инсинератори “Еко БГ СЖП” и “Син кръст 2016”. Резултатите от разследването бяха представени в документалния видео материал “Война на трупове”. В хода на разследването възникнаха сериозни съмнения, че мобилните инсинератори собственост на двете компании могат да се справят с рекордно високото количество животински отпадъци, отчетени и платени от БАБХ.

През 2020 Агенцията за държавна финансова инспекция (АДФИ) извърши проверка и наложи наказание на БАБХ по повод редица нарушения

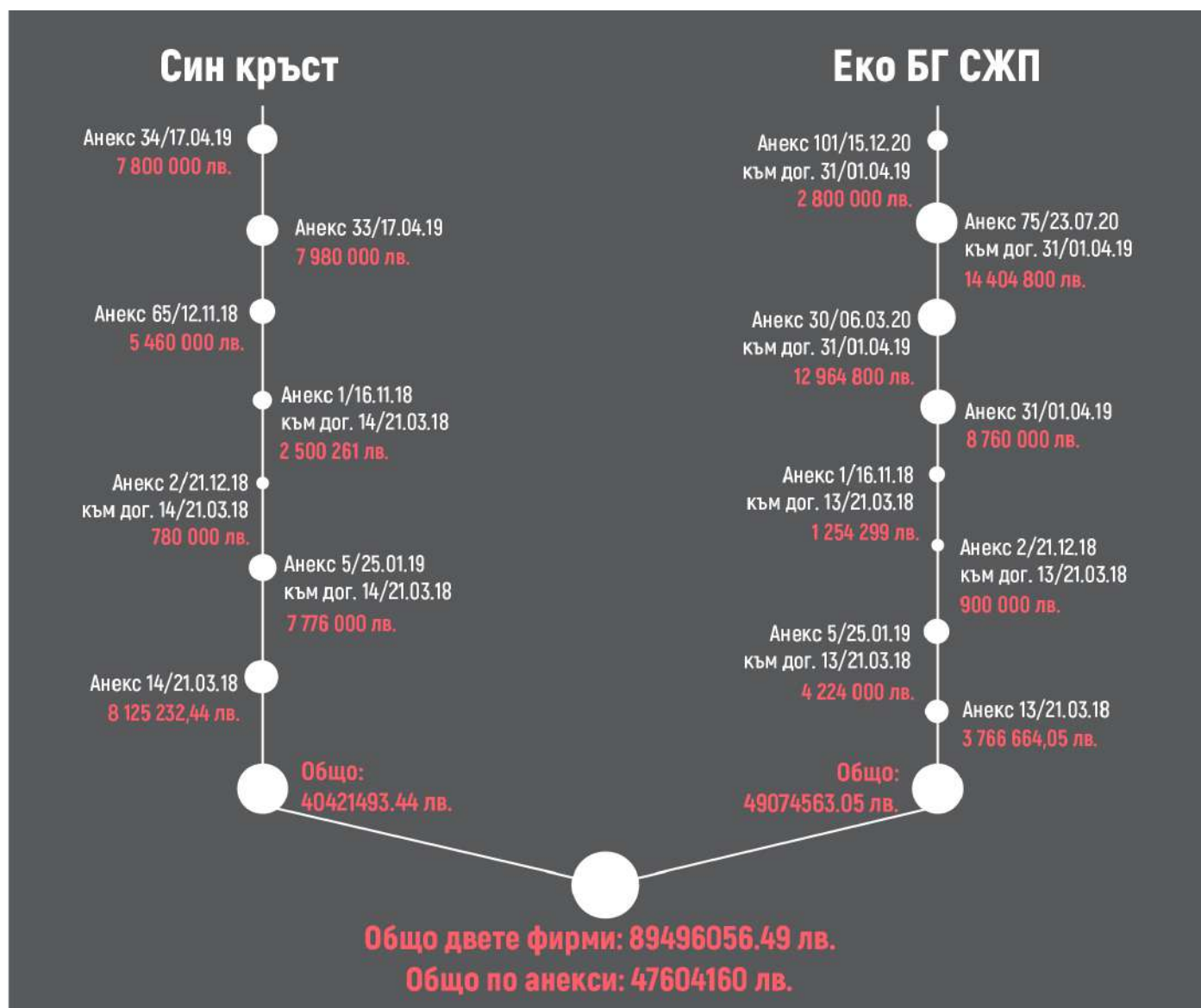
на Закона за обществени поръчки (ЗОП). Проверката беше иницирана след сигнал на АКФ от 08.08.2019г., подаден в хода на разследването ни.

Въпреки установените нарушения и санкции от АДФИ, в края на 2020 БАБХ удължи договорите с двете фирми за още две години. С два анекса от декември 2020г., БАБХ удължи всички договори със “Син кръст 2016” и “Еко БГ СЖП”. Само за 2020г. “Еко БГ СЖП” е получила общо 15 млн. евро над стойността на договора си с БАБХ. В периода март 2018г. и декември 2020г. двете компании са получили общо 45 млн. евро чрез договори и анекси. Подписаните анекси са в нарушение на ЗОП, който изрично забранява допълнения по вече приключили договори.

“Подписването на все нови и нови анекси в очевидно нарушение на ЗОП възпрепятства възможността за свободна конкуренция. То ограничава прозрачността и намалява възможностите за ефективно разходване на публични средства,”

- коментира Лора Георгиева от правния екип на АКФ.

“Вярваме, че публичният интерес изисква пълна прозрачност по този случай и настояваме АДФИ да публикува резултатите от проверката си.”

ЧАСТНА КОМПАНИЯ СЪБИРА ДЪРЖАВНИ ТАКСИ В НАРУШЕНИЕ НА ЗАКОНА

От 2019 г. насам АКФ разследва още един случай, свързан с БАБХ. Станало популярно като “Златната локва”, разследването показва как агенцията в нарушение на закона е възложила на частна фирма дейността по извършването на дезинфекция по границата на България с Турция.

Как расте златната локва?

От 2013 насам БАБХ неправомерно възлага публична дезинфекция на границата с Турция на частното дружество „Пи.Еф.Си.“ ЕООД.

Прокуратурата отказва да разследва случая и твърди, че „Пи.Еф.Си.“ ЕООД извършва услугите си **„безвъзмездно“**.

Търговският регистър обаче разкрива, че за 2013-2019 „Пи.Еф.Си.“ ЕООД печели над 33 милиона лева от такси за услугите си.

Според Закона за ветеринаромедицинската дейност, в който са изложени изискванията за пунктовете за ветеринарна инспекция, както и за граничните пунктове, профилактична дезинфекция може да бъде осъществявана единствено от служители на държавни агенции, които са ветеринарни лекари. БАБХ от своя страна е единственият орган с право да събира държавни такси, като тази дейност не може да бъде възложена на доставчик от частния сектор.

В тази връзка, в грубо нарушение на закона, дружеството “Пи.Еф.Си” ООД генерира печалби от над 16.5 млн. евро в периода от 2013г. до днес. АКФ сигнализира АДФИ и прокуратурата във връзка с откритите нарушения. Без дори да назначи предварителна проверка, Софийска градска прокуратура отказа да разследва случая, позовавайки се на твърдение на БАБХ, според което не са извършени каквито и да било закононарушения.

Оспорихме решението на Софийска градска прокуратура (СГП). През април 2021г. Апелативната прокуратура отхвърли решението на СГП с коментар, че не е възможно на сяпо да се приеме менуето на БАБХ без пълен разбор на фактите, представени в доклада на АКФ.

През юни 2021г. директорът на БАБХ беше освободен от поста заради случая “Златната локва”. По време на изненадваща проверка през същия месец, Националната агенция по приходите (НАП) откри 16 млн евро в каси на компанията като установи, че част от касовите апарати са стари и не са свързани със системата на НАП.

АКФ призова служебния министър на земеделието да упражни контрол и да обяви за нищожен договора, подписан от БАБХ.

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

ЕВРОПЕЙСКИ СРЕДСТВА ЗА НИСКОКАЧЕСТВЕНИ ВИСОКОПРОХОДИМИ АВТОМОБИЛИ

През 2017 г. Министерството на вътрешните работи обявява две обществени поръчки за високопроходими автомобили по пакет "Спешна помощ" от ЕК за опазване на границите на Европейския Съюз (ЕС). С помощта на мерките за спешно финансиране на ЕС, в периода 2016 г. – 2017 г., за нуждите на полицията за закупени общо 420 високопроходими автомобили на обща стойност 12.5 млн. евро.

Правният отдел на АКФ прегледа документацията по поръчките и откри занижени критерии, нередности и сериозни индикатори за нарушения по Закона за обществените поръчки.

Открихме сериозно разминаване между обявената стойност по позиция 1 на едната от поръчките (малко над 14 млн. евро) и постигнатата цена по крайния договор, публикуван на сайта на МВР (малко под 6 млн. евро). Драстичното разминаване между прогнозната и крайната цена по договора е класически сигнал за наличието на нарушения.

Анализът на наличната документация също така показва, първата позиция на една от поръчките е спечелена от фирма, специализираща в сферата на банковия софтуер и без никакъв опит в доставките на автомобили.

АКФ предостави анализа и информация за всички индикатори за нарушения на Директора на Европейската служба за борба с измамите (ОЛАФ) и призова Министерство на вътрешните работи и ОЛАФ да публикуват цялата документация, свързана с финансовата помощ и гвете обществени поръчки.

Нищожеността на някоя от клаузите по Договора или на допълнително уговорени условия не води до нищоженост на друга клауза или на Договора като цяло.

Член 26.

При подписването на настоящия Договор се представиха следните документи:

[•]

Неразделна част от настоящия Договор са следните приложения:

1. Приложение № 1 – Техническа спецификация на Възложителя;
2. Приложение № 2 – Техническо предложение на Изпълнителя;
3. Приложение № 3 – Ценово предложение на Изпълнителя;
4. Приложение № 4 – Стисък със сервизите на Изпълнителя.

Настоящият Договор се подписва в 3 (три) еднообразни екземпляра – 2 (два) за Възложителя и 1 (едни) за Изпълнителя.

ЗА ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ: Заличени на основание чл. 42, ал. 5 от ЗОП, във връзка с чл. 2, ал. 2 от ЗЗЛД (име, подпис и печат) ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ „ОБЩЕСТВЕННИ ПОРЪЧКИ“ – МВР ГЕОРГИ ИВАНОВ БАЛБАНОВ 14/02/2018 г. Лице, отговорно за счетоводните записвания Заличени на основание чл. 42, ал. 5 от ЗОП, във връзка с чл. 2, ал. 2 от ЗЗЛД Датум на подписване: 13.02.2018 г.	ЗА ИЗПЪЛНИТЕЛЯ: Заличени на основание чл. 42, ал. 5 от ЗОП, във връзка с чл. 2, ал. 2 от ЗЗЛД (име, подпис и печат) АСЕН ЖАРИЕВ БОРАДЖИЕВ УПРАВИТЕЛ НА ФИРМА АСЕБО ЕООД 13.02.2018 г. asebo Ltd. asebo EOOD
---	---

Забележка: Проектът на този договор се дотъпя с всички предложения от офертата на определен изпитател на обществената поръчка, съгласно изискванията на чл. 112, ал. 4 от ЗОП.

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ДИРЕКЦИЯ „ОБЩЕСТВЕННИ ПОРЪЧКИ“
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
20 г. 20

УДЪЛБОЧАВАНЕ НА НЕСЪЩЕСТВУВАЩО ПРИСТАНИЩЕ ДО ВАРНА НА СТОЙНОСТ 7 МЛН. ЕВРО

През 2017 г. Община Варна кандидатства за финансиране по Програмата на Европейския съюз за морско дело и рибарство 2014–2020 г., сектор „Инвестиции в съществуващи рибарски пристанища“. Търсеното финансиране е за „модернизация и реконструкция на рибарско пристанище „Карантината“ в местността „Карантината“ във Варненския район „Аспарухово“. Проектът струва близо 7 млн. евро.

Според разследващият журналист Спас Спасов, в местността „Карантината“ никога не е съществувало рибарско или каквото и да е било друго пристанище преди получаването на средствата от европейската програма. Строителните работи по пристанището започват през есента на 2019 г. Дотогава на това място в южния край на Варненския залив е имало само един тесен, див плаж.

Изводът, който може да се направи е, че Община Варна е получила средства по програма за реконструкция, а ги е използвала, за да построи чисто ново рибарско пристанище. След получаването на средствата на мястото на дивия плаж се появява рибарско пристанище.

АКФ сигнализира Дирекция Защита на финансовите интереси на Европейския съюз на Изпълнителна агенция Сертификационен одит на средствата от Европейските земеделски фондове, ОЛАФ и Министерството на земеделието, храните и горите. Призовахме институциите да проверят данните за нередности по проекта, които вероятно засягат финансовите интереси на ЕС.

Как държавата незаконно раздаде 393 млн. лева за удълбаването на Варненското пристанище?

Незаконно възлага с ин-хаус процедура удълбаването на фирма за жп ремонти.

Няма капацитет за дълга дейност. Незаконно превъзлага дейността срещу 393 млн. лв. без обществена поръчка.

Наема дълбачки на руската фирма "Гидрострой". Договорът е таен.

ОБЩЕСТВЕНА ПОРЪЧКА ЗА ЛУКСОЗЕН АВТОМОБИЛ СПИСАНА ЗА КОНКРЕТЕН ДОСТАВЧИК

През 2020 г. Община Хаджидимово публикува обществена поръчка за доставка на автомобил. В техническите спецификации по поръчката са споменати изключително конкретни изисквания относно автомобила: 9-степенна автоматична скоростна кутия за задвижване 4x4 с обем на двигателя от 2925 см³, мощност 286 к.с.; широчина на автомобила от 1905 мм, дължина от 5271 мм. В допълнение автомобилът трябва да има „седалки с контрастен шев, горен панел на таблото в синтетична кожа“ и „декоративни елементи от евкалипт в тъмно кафяво, гланц“. Най-изненадващо е изискването автомобилът да бъде употребяван като първата му регистрация да бъде през октомври 2017 г.

Според медийни публикации изискванията в обществената поръчка на Община Хаджидимово са почти идентични с описанието на лек автомобил Mercedes-Benz S350d L 4M AMG line facelift“, който се рекламира с цел продажба на интернет страницата на конкретен търговец на автомобили. Между обществената поръчка и публикуваната реклама има и съвпадение относно изброените минимални технически спецификации.

В началото на 2021 г. договор за доставка е сключен с Хермес Ауто Груп ЕООД, компанията чиято реклама в интернет съвпада с документите по обществената поръчка. Дружеството е и единственият участник в процедурата, факт виден от протокола от заседанието на комисията по поръчката. АКФ сигнализира АДФИ относно тази съмнителна обществена поръчка.

СЪМНИТЕЛНИ ОБЩЕСТВЕНИ ПОРЪЧКИ ОТ ПОСЛЕДНИТЕ ДНИ НА МАНДАТА НА МИНИСТЪР НА ОТБРАНАТА

През март 2021 г., само две седмици преди изборите през април 2021 г., Министерство на отбраната публикува обществена поръчка за доставка на 36 леки автомобили на обща стойност 1.24 млн. евро.

По първата позиция от поръчката се търси доставката на две леки коли от представителен клас, с нормална проходимост и технически допустима маса до 3,5 т. Общата прогнозна цена за двата автомобила е 150 хил. евро.

Според изискванията в документите по поръчката автомобилите трябва са “с кожен салон, със задвижване на всички колела и 8-степенна автоматична скоростна кутия”. В допълнение, мощността на автомобилите трябва да е не по-малка от 200 KW, а максималната скорост — не по-малка от 240 км/ч. Споменатите изисквания за размерите на автомобилите също са изключително специфични: “гължина – не по-малко от 5100 mm” и “ширина – не по-малко от 2100”.

Споменатите технически спецификации отговарят на описанието на определена марка автомобил — Ауди А8. На българския пазар няма друга марка автомобил с такава гължина и ширина.

Според адвокат Лора Георгиева от правния отдел на АКФ:

„Тези изисквания нарушават Закона за обществените поръчки (ЗОП), като ограничават свободната конкуренция и водят до облагодетелстване или елиминиране на определени лица или някои продукти.“

Спорната обществена поръчка беше причина фондът да подаде сигнал до Агенцията за обществени поръчки.

ПЛАЖ “СМОКИНЯ”

НЕЗАКОНЕН СТРОЕЖ НА ЗАЩИТЕН ПЛАЖ

През май 2021 в репортажи в медиите се появява информация за незаконен строеж на плаж “Смокиня” близо до Бургас. Посочва се концесионера на плажа, “Черноморска брегова група” ООД. Според дружеството става въпрос за строеж, а за “инсталация на преместваем обект”, за която са издадени всички необходими документи и разрешителни. Тезата на концесионера е потвърдена от кмета на Созопол и от Дирекцията за национален строителен надзор (ДНСК).

Според анализ на експертите на АКФ обектът не отговаря на дефиницията за преместваем обект, а разрешителните за поставянето му нямат правно основание. Още повече, че обектът е построен върху терен със специален статут и с ограничения за строителните дейности, които могат да бъдат извършвани, с цел запазване на естествения ландшафт и природата.

През август 2021 АКФ подаде сигнал до кмета на Созопол и го покани да извърши инспекция на място, да затвори достъпа до плажа и да издаде заповед за премахване на строежа. След публикуването на анализа на АКФ беше извършена инспекция от страна на ДНСК. Дирекцията установи, че става дума за незаконен строеж и подаде сигнал до Върховна административна прокуратура заради издадените на обекта разрешителни, които

касят преместваеми обекти. ДНСК, обаче, отказа да разруши обекта, позовавайки се на твърдението, че юрисдикцията по казуса принадлежи на кмета на Созопол.

Кметът Янакиев, от своя страна, каза че *липсва административен или съдебен акт, който да определи преместваемия обект като строеж и по този начин да оправдае процедура по премахване.*

АКФ призова министъра на регионалното развитие и благоустройството да даде заповед за обстоен преглед на случая, да даде ясни указания как да се приложи закона и да издаде необходимата документация за премахване на незаконния строеж от плажа. Подадохме и сигнал до Министерство на околната среда и водите относно действията на РИОСВ – Бургас.

АНАЛИЗИРАНЕ НА КОНТРОЛИРАНИЯ И КУПЕН ВОТ В БЪЛГАРИЯ

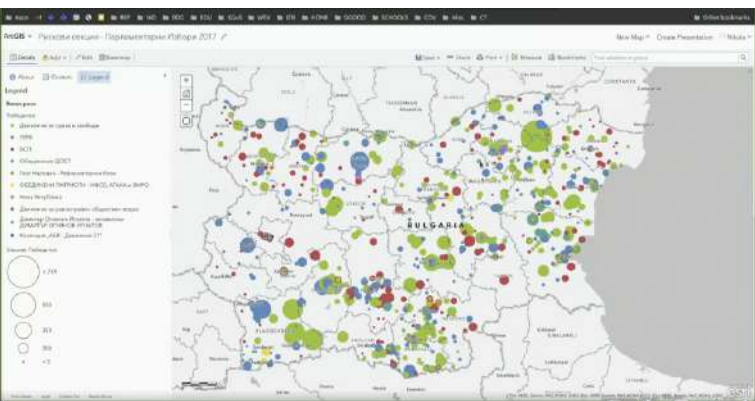
Съмненията за купуване на гласове и нередности в изборния процес съпитстват изборите в България през последните 30 години. Според много гласоподаватели, подобни практики обезмислят изборите.

В опит да реагираме на съмненията на българските граждани инициирахме нов проект, който да предоставя акуратна и обективна информация за купените и контролирани гласове и влиянието им върху изборните резултати.

Експертите на АКФ анализираха количествена и качествена информация за изборните резултати в периода 2013 – 2021. Събраната количествена информация подложихме на статистически анализ, което ни позволи да определим избирателни секции с висок риск за наличие на купен вот. В подобни секции обикновено се наблюдават необичайни стойности на променливи като избирателна активност, невалидни бюлетини, резултати на победителя и т.н.

В края на март 2021 г. АКФ представи доклад с резултатите от анализа. Публикувахме и интерактивна карта на всички избирателни секции в страната с висок риск за купуване на гласове. Картата привлече общественото внимание към рисковите изборни секции. Нашите експерти споделиха списъка с рискови секции с правоприлагащите органи.

Проектът се извърши с финансовата подкрепа на Исландия, Лихтенщайн и Норвегия чрез Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП) 2014–2021 г.

ПРИБЩАВАНЕ НА МЕСТНИ ОБЩНОСТИ КЪМ УСИЛИЯТА ЗА ПРОТИВОБОРСТВО НА КОРУПЦИЯТА

През 2021г. АКФ продължи работата по проекта “Прозрачност и отчетност на местните власти, силни общности”. Решихме да разширим дейността си в страната и да мобилизираме общности в 10 града в страната, с цел подобряване на прозрачността и отчетността на местната власт.

Експертите на АКФ изготвиха Стандарт за отчетност и интегритет на местната власт с помощта на норвежката организация Скантийм. Стандартът беше изготвен след анализ на ситуацията в избраните градове, с активното участие на местни координатори и активисти, и в сътрудничество с местните власти в избраните общини.

През октомври Даниела Пенева, Лора Георгиева и София Желева от нашия екип представиха Стандарта на Пенчо Милков, кмета на гр. Русе, и служители в местната администрация. Дискутирани бяха изложените в Стандарта добри практики, които позволяват на гражданите да участват по-активно във вземането на важни решения, както и да осъществяват по-активен контрол върху всички етапи от работата на общинската администрация. Г-н Милков изрази желанието си да предложи на Общинския съвет на Русе да приеме Стандарта като етичен кодекс, който да се прилага от служителите на общината и членовете на общинския съвет.

На 8-ми октомври екипът на АКФ организира публична дискусия по темата “Прозрачност и отчетност на местните власти”. На събитието присъстваха граждани на Русе и представители на Областния обществен съвет за превенция и противодействие на корупцията.

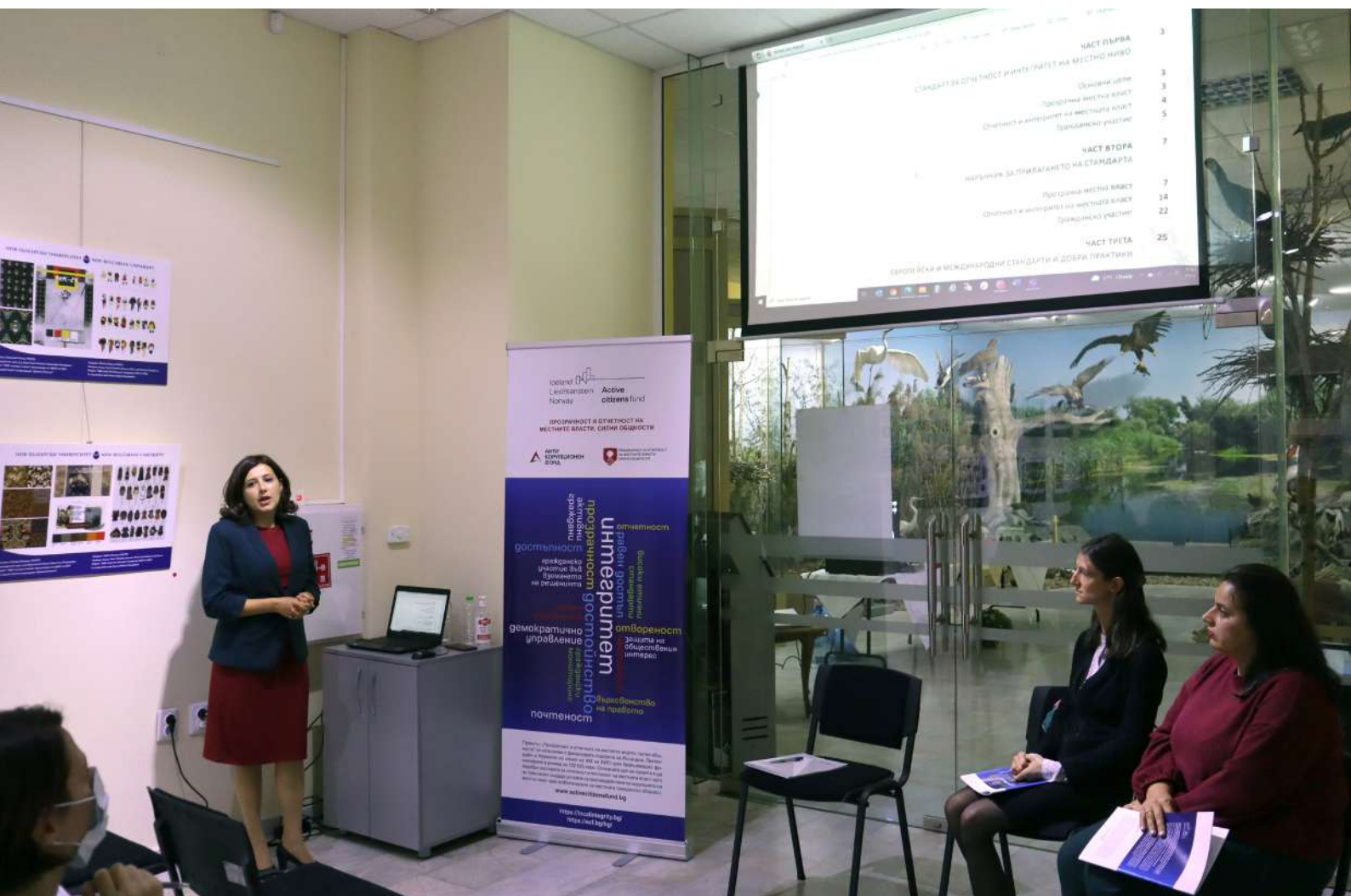

В рамките на дискусията обсъдихме възможностите за активен граждански мониторинг и контрол върху работата на общинската власт, както и конкретни препоръки за подобряване на съществуващи инициативи на местната власт в Русе.

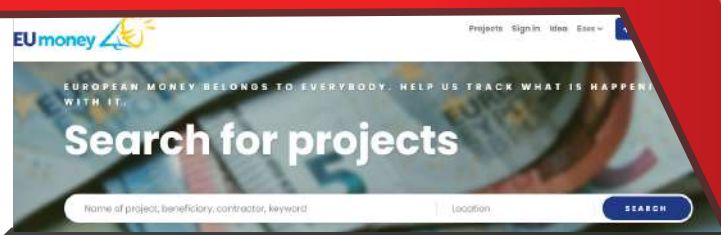

На 10-ти декември екипът на АКФ организира публична дискусия на същата тема в гр. Смолян. На срещата присъстваха граждани и представители на Областния обществен съвет за превенция и противодействие на корупцията.

EUMONEY.BG:

СЛЕДИМ ЗА НЕРЕДНОСТИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЕВРОПЕЙСКИ ПРОЕКТИ

EU funds are a significant share of public expenditure in Bulgaria. However, until recently, Bulgarian citizens had no way of sharing their opinions on what happens with these funds. They had no opportunity to flag the irregularities they had witnessed.

Средствата от европейски фондове са важен източник за финансиране на публичните разходи в България. Въпреки това, до скоро българските граждани нямаха възможност да споделят мнението си за начина, по който се разходват европейски средства. Нямаше и възможност да се сигнализира за вероятни нередности.

През септември 2021 г. АКФ представи интерактивния портал EUmoney.bg, който позволява на гражданите да споделят коментари и анонимни сигнали относно нередности и съмнения за корупция, засягащи всички активни проекти на ЕС в България.

Порталът EUmoney.bg съдържа в лесно достъпен вид информация относно всички активни проекти в България, финансирани със средства на ЕС. Информация за проектите може да се търси по различни критерии: наименование на проекта, местонахождение, бенефициент/изпълнител, ключова дума и т.н. Гражданите могат да споделят коментари относно изпълнението на всеки един от проектите, както и да изпращат анонимни сигнали за нарушения или корупционни практики. От своя страна, АКФ предава информацията за потенциални нарушения на компетентните български и европейски институции.

EUmoney.bg е съфинансиран от Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“ на Европейската комисия.

СЪБИТИЯ АКФ

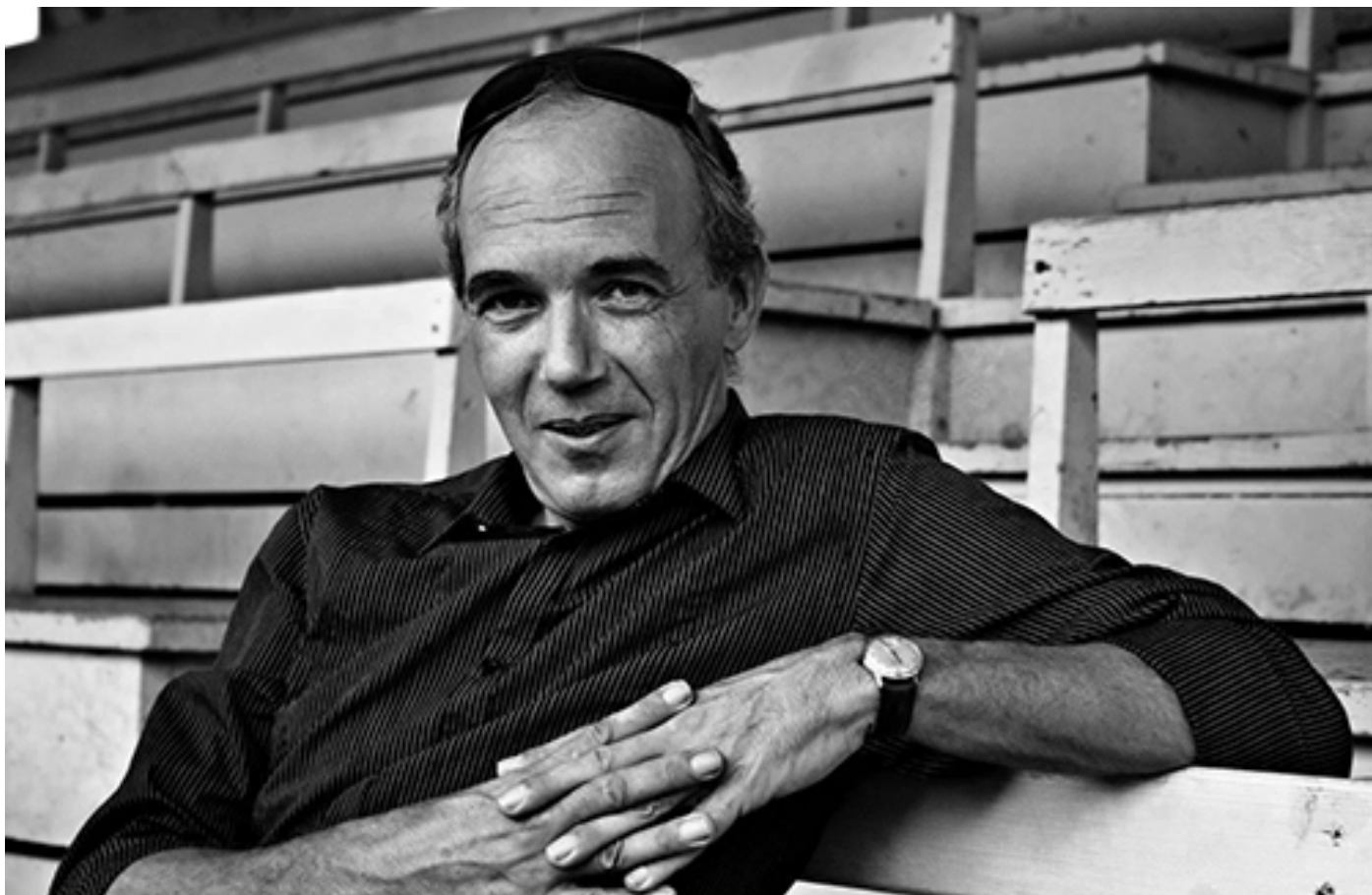

123 2021

**“НЕЩО СКРИТО, ЗА
КОЕТО ТРЯБВА ДА
СЕ ЗНАЕ”:**

ОКЕ ОРНСТАЙН И ИЗКУСТВОТО НА РАЗСЛЕДВАЩАТА ЖУРНАЛИСТИКА

Оке Орнстайн е един от най-известните разследващи журналисти в Нидерландия. От 2000 г. до 2016 г. работи в Панама, където действащите офшорни закони привличат съмнителни фигури от цял свят. Разследванията му за наркособове, корупционни схеми и международни измамници му носят популярност и награди, но и множество заплахи и престой в Панамски затвор, от който Оке е освободен след глобална кампания за подкрепа. След завръщането му в Холандия почти не минава ден, в който Оке да не се защитава в съда по обвинения за уронване на престижа на обектите на разследванията си.

Пред своята българска аудитория г-н Орнстайн обсъди кои са съставките на доброто журналистическо разследване и анализира някои от най-интересните си разследвания.

Какви са? Как се открива добрата история? Как да запазиш спокойствие, когато те сплашват? И как да пишеш точно и завладяващо? Оке Орнстайн ще анализира, за да представи на българската аудитория своите отговори на тези въпроси.

„Разследващата журналистика е да намериш нещо скрито, за което трябва да се знае. И да разкажеш за това с внимание към детайла и към абсурда, на това, което често се случва,“ твърди г-н Орнстайн.

Събитието се проведе в партньорство с Асоциацията на европейските журналисти в България и Студентския съвет при Софийски университет и се осъществи благодарение на подкрепата на Посолството на Кралство Нидерландия в България.

БЕЛИНГКЕТ И НАРАСТВАЩАТА ПОПУЛЯРНОСТ НА РАЗСЛЕДВАНИЯТА С ОТВОРЕНИ ДАННИ

На 5-ти ноември 2021г. АКФ организира лекция с Питър ван Хаус, старши изследовател в Белингкет (Bellingcat), и дискусия с Николай Стайков, разследващ журналист във фонда.

Bellingcat стои зад някои от най-забележителните разследвания на нашето време: за свалянето на малайзийския самолет МН17 над Украйна, за отравянето на бившия руски шпионин Сергей Скрипал, за участието на ГРУ във взривове в България и Чехия, за отравянето на руския опозиционен лидер Алексей Навални и др.

Питър ван Хаус разказа на българската аудитория как Белингкет реализира разследванията си с отворени данни:

- Как неголемият екип на организацията успява да мобилизира разпръснатата по света общност от ентусиасти по проверка на фактите, изследователи и анализатори?
- Как тази общност пресява разнообразни цифрови данни свободно достъпни в интернет като публикации в социалните медии, сателитни снимки от Google Maps и видеоклипове, качени в YouTube?
- Как Белингкет решава ключови въпроси за всяко разследване, като внимателната проверка на източниците, следенето за опити за дезинформация и недопускането на разкриване на идентичността и тормоз над трети лица?
- Защо с течение на времето арсеналът, който Белингкет използва в разследванията си, се разширява от анализ на отворени данни към не толкова лесно достъпни източници – като например информация, закупена на черния пазар на данни?

Събитието се състоя благодарение на подкрепата на Посолството на Кралство Нидерландия в България.

Независимите журналисти в България срещат редица предизвикателства: силен икономически и политически натиск, съдебни дела с цел сплашване, ограничено финансиране, отказ за предоставяне на информация от страна на институциите и т.н.

АКФ и Фондация “Конрад Аденауер” организираха семинар с цел дискусия на практически мерки за подкрепа на независимите журналисти в България. Целта на събитието беше да очертаем предизвикателствата пред журналистите в България и Европа, както и да потърсим възможности за подкрепа на

независимата журналистика.

На семинара присъстваха 35 журналисти от 17 медии в страната, отразяващи работата на държавни, регионални и местни институции, както и съдебната система. Фокус на семинара бяха журналистите от регионални медии.

Програмата на семинара включваше презентации и дискусии по теми като засилване на солидарността между независимите журналисти, съществуващата правна рамка, инструменти за подкрепа на журналистиката, алтернативни финансови модели за подкрепа, германският модел за медийна независимост и ролята на Европа в усилията за подкрепа на независимата журналистика.

Списъкът с панелисти включваше: Ирина Недева и Иван Радев от Асоциацията на европейските журналисти в България, Лора Георгиева и София Желева от правния отдел на АКФ, Георги Савчев от OFFNews.bg, Илиян Василев, Директор на борда на Фондация “Алтернативи и анализи” и продуцент на предаването “Алтернативата”, Михаел Гефкен, бивш директор образователния център към Университета по медийни науки, Лайпциг, Огнян Златев, ръководител на Представителството на Европейската комисия в Хърватия.

death to death; and such as are for captivity to captivity; and such as are for the sword to the sword.

АНДРЕЙ ЯНКУЛОВ, старши правен експерт, Антикорупционен фонд

ХИМЕРАТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЗАКОНОТВОРЕЦ – създаване на механизъм за ефективно разследване на главния прокурор

СЪЗДАВАНЕ НА МЕХАНИЗЪМ ЗА ЕФЕКТИВНО РАЗСЛЕДВАНЕ НА ГЛАВНИЯ ПРОКУРОР

През декември 2020 Народното събрание прие на първо четене проект за изменение на Наказателно-процесуалния кодекс, с който се въвежда позицията на Специален прокурор с правомощия да разследва Главния прокурор. Законопроектът имаше за цел да реши проблемът с невъзможността за ефективно наказателно производство срещу Главния прокурор, който беше посочен от Европейския съд по правата на човека в решението по делото “Колеви срещу България” от 2009 г. Липсата на ефективен механизъм за разследване на Главния прокурор беше причина за многобройни критики от различни международни организации от 2009 г. насам.

Анализът на АКФ обяснява защо предложението да се създаде нова прокурорска позиция с правомощия да разследва Главния прокурор не задоволява критериите за независимост от разследваното лице и поради този факт не създава предпоставки за спазването на решението на Европейския съд по правата на човека по делото “Колеви срещу България”.

Експертният текст излага в детайли алтернативна концепция за наказателно производство срещу Главния прокурор и други високопоставени членове на прокуратурата. Според изложената концепция прокуратурата няма да ръководи разследвания срещу Главния прокурор и други високопоставени прокурори и няма да взема крайните решения за окончателната им съдба. Вместо това, юрисдикцията ще принадлежи на колективен орган със специални компетенции, чиито членове

ще бъдат избрани на случаен принцип апелативни, върховни и/или конституционни действащи и/или пенсионирани съдии. Самото разследване ще се извършва от разследващи звена в Министерство на вътрешните работи и други изпълнителни органи.

“Ефективното наказателно производство срещу Главния прокурор е възможно ако се принесе в жертва “свещената крава” на наказателното правосъдие в България, а именно прокурорският монопол върху функцията по наказателно преследване.”

- каза адвокат Андрей Янкулов, автор на анализа на АКФ.

ГОДИШЕН МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД:

ПРОБЛЕМИТЕ С АНТИКОРУПЦИОННИТЕ ИНСТИТУЦИИ СЕ ЗАДЪЛБОЧАВАТ

От 2019 г. насам АКФ представя годишен доклад за работата по разследването на корупция по високите етажи на властта и работата на главните институции, натоварени да се борят с проблема: Прокуратурата на Република България и на Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество (КПКОНПИ).

През 2021 публикувахме “Антикорупционни институции 2020: проблемите се задълбочават”. Докладът представя резултатите от борбата с политическата корупция в България в последните шест години. За втора година подред АКФ извършва независим граждански мониторинг върху производства по съмнения за корупционни престъпления и конфликт на интереси по висшите етажи на властта.

Според авторите на доклада, агв. Андрей Янкулов и Проф. д-р Наталия Киселова, *проблемите при борбата с политическата корупция в България се задълбочават.*

Основните заключения на доклада включват:

— Ниската ефективност на наказателните производства за корупция сред висши държавни служители установена за периода 2019г. спада допълнително през 2020г. Всички съдебни решения за 2020г. са оправдателни и така от началото на периода на мониторинг до 2020г. включително има общо 13 оправдателни присъди и само три осъдителни.

— Все още няма наказателно производство, завършило с ефективна присъда. За тригодишния период от 2018г. до 2020г. липсва и влязла в сила осъдителна присъда.

— Обвиненията повдигнати от прокуратурата често се базират на превратно прилагане на норми от материалното наказателно право или на абсурдни логически конструкции. Причина за 11 от 13-те оправдателни присъди във всички разгледани 45 казуса е именно различната правна оценка дадена от съда на фактите представени от прокуратурата.

— За периода на 2020г. КПКОНПИ е установила конфликт на интереси само в 30 случая. Повечето от решенията на комисията — общо 96 на брой — касаят лица, които заемат публични длъжности на местно ниво. Останалите 26 решения касаят лица, които заемат публична длъжност на централно ниво.

— Често се наблюдава липса на цялостно разследване на възможните връзки, които водят до зависимости и възможности за влияние върху лица, заемащи публични длъжности.

“Обективно е невъзможно да допуснем, че разгледаните производства отразяват същинското състояние на корумпираност на публичния сектор на най-високо. Следва да заключим, че реалната картина просто остава скрита,” коментира агв. Андрей Анкулов, съавтор на доклада.

Изготвянето, публикацията и представянето на “Антикорупционни институции 2020: проблемите се задълбочават” се извърши с подкрепата на Фондация “Конрад Аденауер” по Програмата за върховенство на закона в Югоизточна Европа.

НАГРПАДМ

ДРМНСТБДННАКФ

ГОЛЯМА НАГРАДА ЗА ЖУРНАЛИСТИЧЕСКО РАЗСЛЕДВАНЕ ЗА “ОСЕМТЕ ДЖУДЖЕТА”

Разследването на АКФ „Осемте джуджета“ спечели голямата награда за журналистическо разследване на фондация „Радостина Константинова“.

ФОНДАЦИЯ
РАДОСТИНА
КОНСТАНТИНОВА

Авторът Николай Стайков с разкрития за рекет и кражба на бизнес, извършени с помощта на представители на изпълнителната и съдебната власт.

През миналата година Николай Стайков спечели награда на фондацията за друго свое разследване – „Липсващите имена по делото КТБ“.

ДЪРЖАВНИЯТ ДЕПАРТАМЕНТ НА САЩ НАГРАДИ НИКОЛАЙ СТАЙКОВ ЗА РАБОТАТА МУ ПО БОРБА С КОРУПЦИЯТА

Съоснователят на АКФ Николай Стайков беше сред 12 активисти наградени от Държавния департамент на САЩ за демонстрирани лидерство, смелост и въздействие в предотвратяването, разкриването и борбата с корупцията.

“Често, когато говорим за големи, сложни предизвикателства като корупция, забравяме за факта, че имаме възможността да правим значим прогрес и да подобряваме живота на хората, благодарение на работата на личности – хора, които с чиста упоритост, креативност и смелост ни показват, че дори и най-тежките проблеми са преодолими“, каза в изявление държавния секретар на САЩ Антъни Блинкен.

Освен Николай Стайков са отличени още Дороти Брадли от Белиз, Александра Аталидес от Кипър, Карлос Джовани Руанго Пинеда от Гватемала, Габриела Алехангра Кастеланос от Хондурас, Емилия Маричева от Казахстан, Юриш Юрис от Литва, Рауг Кобеиси от Ливан, Марта Чизума от Малави, Денис Намбурете от Мозамбик, д-р Торплус Йомнак от Тайланд и Карлос Папарони от Венецуела.

Николай Стайков е икономисти дългогодишен икономически журналист и редактор. От 1997 до 2007г. е последователно репортер, редактор и заместник главен редактор на в. "Капитал". Той е един от съоснователите на АКФ и автор на редица разследвания, включително за офшорни връзки на депутата Делян Пеевски (2013-2014г.), фалита на КТБ (2014-2019г.), Апартаментгейт (2019г.), "Осемте джуджета" (2020г.), "Списък за бърз контрол" (2021г.).

АКФ обяви носителите на наградите „Червена линия“ за журналистика срещу корупцията за 2021 на специална церемония в Международния ден за борба с корупцията, 9 декември.

Журието присъди 6 награди:

Голямата награда за журналистическо разследване получи **Миролюба Бенатова**, ТВ1, за разследването ѝ на източването на Националната здравно-осигурителна каса чрез фалшиви хоспитализации в болница „Лозенец“.

Специалната награда за журналистическо разследване получи **Генка Шукерова**, „Свободна Европа“, за разследването ѝ на систематичното изсичане на българските гори и взаимодействието между общински власти и бизнес

Наградата за утвърждаване на върховенство на правото получи **Борис Митов**, „Свободна Европа“, за задълбочените му и последователни усилия за разкриване на зависимостите на съдебната, изпълнителната и законодателната власт.

Журието присъди и **Специална награда за българския принос към глобалното разследване „Досиетата Пандора“** на **екипа на Бюрото за Разследващи Репортажи и Данни Bird.bg**.

През 2021 година журието връчи две **Награди за млад журналист**: **Виктория Симеонова** от „Господари на Уеба“ (gospodari.com) беше отличена за разследването ѝ на финансовата измама „Глобъл маркет“, разработено и поднесено на достъпен за широката аудитория език.

Миролюба Бенатова

Генка Шукерова

Виктория Симеонова

Борис Митов

Николай Марченко

Дамяна Велева

Николай Марченко, “Биволъ” получи другата награда за материала си, осветяващ порочните практики на Агенцията за бежанците по отношение на потърсилия закрила в България руски гражданин Евгений Чупов.

Журието направи и две специални отбелязвания:

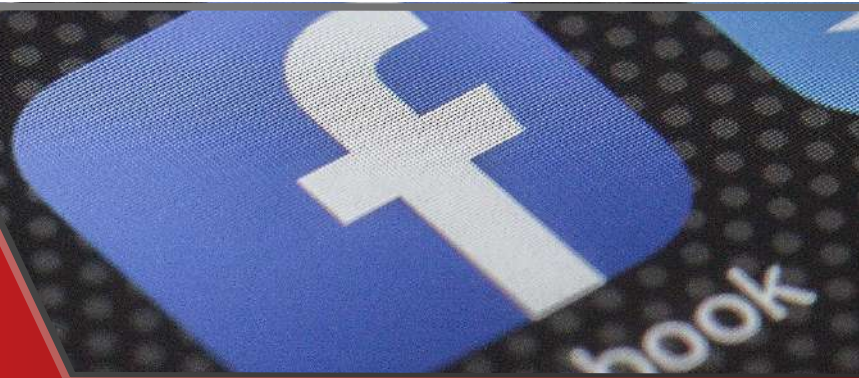
- На **Дамяна Велева**, “Свободна Европа”, за задълбочено проучена и оригинално представена тема в материала ѝ „В облака около закона“. Стотици села в България не плащат за вода“.
- На **Екипа на БНР – Бургас**, за поредицата му авторски материали на регионални теми с голямо обществено значение.

“Чрез наградите отдаваме дължимото на ключовия принос на журналистическата общност за разкриването и противодействието на корупционните практики,” заяви Бойко Станкушев, директор на АКФ. *“Хората, които работят за разкриване на истината, често имат множество неприятели. Нагладите “Червена линия” показват, че те не са сами – на тяхна страна е една голяма общност от граждани, които не приемат корупцията за нещо нормално.”*

Конкурсът „Червена линия“ за журналистика срещу корупцията се организира с подкрепата на Фондация „Америка за България“ и Посолството на САЩ в България.

АКФ В МЕДИИТЕ И СОЦИАЛНИТЕ МЕДИИ

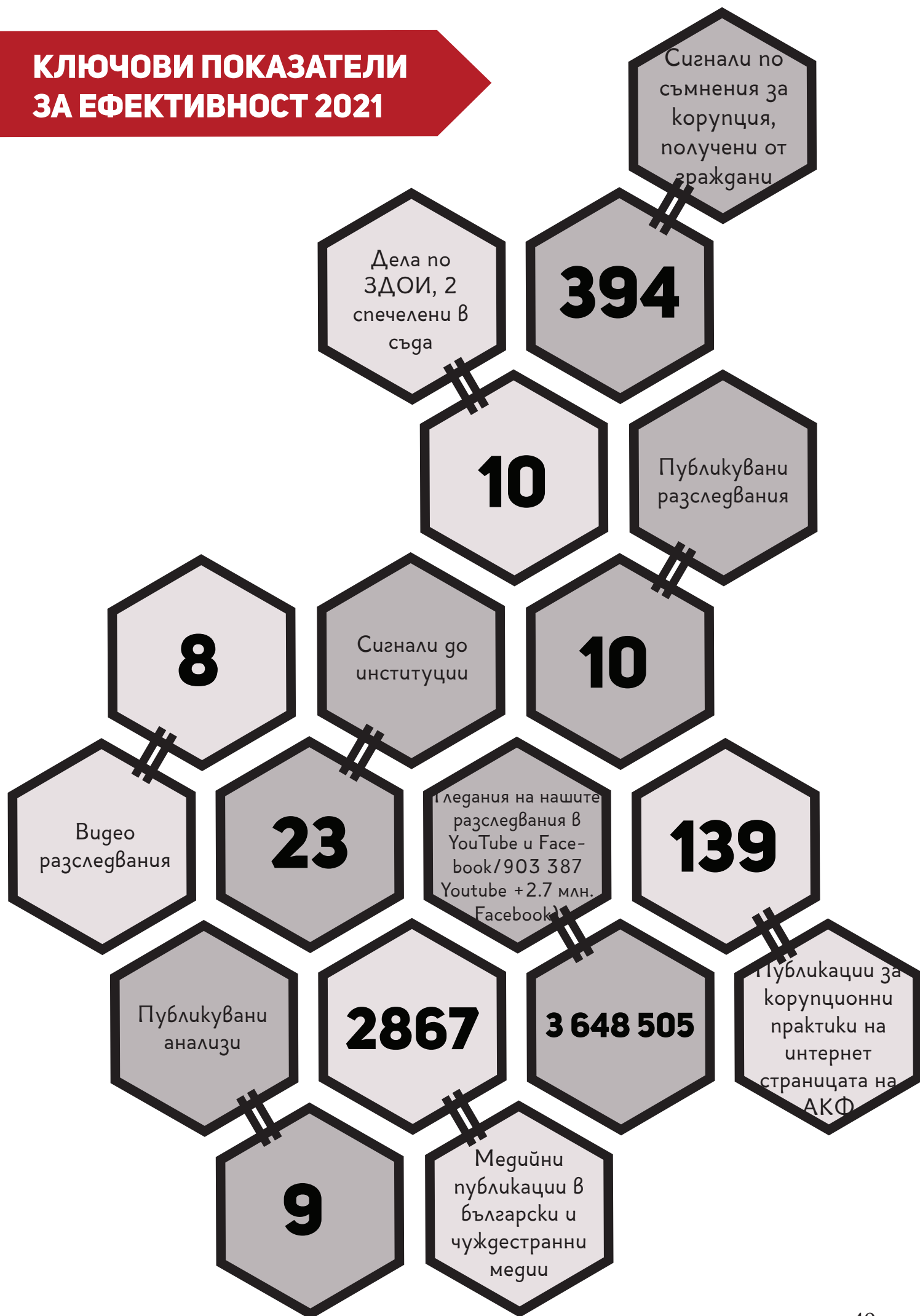
	2020	2021
 Брой посещения на asf.bg	57,275	59,459
 Медийни публикации, споменаващи АКФ	1235	2867
 Брой на последователите във Facebook	52,952	67,224
 Брой на харесванията във Facebook	39,970	48,526
 Абонати на канала на АКФ в YouTube	16,087	22,778
 Брой гледания на всички видео разследвания на АКФ на канала в YouTube	1,049,065	903,387
 Брой гледания на всички видео разследвания на АКФ във Facebook	4,461,878	2,700,000

Bugea	YouTube	Facebook
Явор Златанов, липсващият глас от „Осемте гжуджета“, Част 2	108,548	98,500
Явор Златанов, липсващият глас от „Осемте гжуджета“, Част 1	199,099	265,300
Списък за бърз контрол, Част 3	84,629	480,700
Списък за бърз контрол, Част 2	88,915	314,200
Списък за бърз контрол, Част 1	95,920	216,800
Маската невъзможна, Част 2	21,000	56,637
Маската невъзможна, Част 1	35,061	43,700
Осемте гжуджета, Част 4	179,861	1,000,000
Осемте гжуджета, Част 3	203,163	779,300
Осемте гжуджета, Част 2	211,163	738,200
Осемте гжуджета, Част 1	347,125	782,200
Мисия “Абу Даби”	24,200	163,400
Делото КТБ: Медийната флотилия на КТБ и прокуратурата.	41,434	357,200
Златната локва	61,000	917,700
Делото КТБ: Инициалите Д.П.	180,000	1,300,000
Делото КТБ: Липсващите имена	71,000	70,400
Война за трупове	117,850	6,600
ТЕЦ “Варна”	72,000	429,400
Апартаментгейт	325	44,000

ФИНАНСОВА ИНФОРМАЦИЯ

КЛЮЧОВИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ЕФЕКТИВНОСТ 2021

ЕКИП И БОРД НА АКФ

Бойко Станкушев
*Директор на АКФ
и Член на Съвета*

Юри Бюрер Тавание
Председател на Съвета

Светлозара Петкова
Член на Съвета

Николай Стоянов
Член на Съвета

БОРД НА АКФ

ЕКИП НА АКФ

Николай Стайков
*съосновател и
разследващ журналист*

Лора Георгиева-Матеева
Координатор Правна програма

Деница Руканова
Старши правен експерт

Андрей Янкулов
Старши правен експерт

София Желева
Правен експерт

Даниела Пенева
Правен експерт

Марио Русинов
Анализатор

Стефан Кръстев
*Координатор публична
осведоменост*